Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8058067

Bijlage(n)
0

Datum 12 oktober 2026
Betreft Stand van zaken OBI aanpak

Verschillende dreigingsbeelden laten zien dat statelijke actoren op steeds assertievere wijze hun belangen nastreven. Ook over landsgrenzen heen.[1] Dat ook burgers in Nederland doelwit zijn van (heimelijke) inmengingsactiviteiten staat vast. Ongewenste buitenlandse inmenging is volstrekt onacceptabel. Vrijheid en gemeenschapszin zijn de fundamenten waarop Nederland is gebouwd. Iedereen in Nederland moet in vrijheid kunnen leven en eigen keuzes kunnen maken, zonder door autoriteiten van andere landen in die keuzes te worden beperkt. Het kabinet is hier zeer alert op. Als belangrijk onderdeel van de aanpak statelijke dreigingen hanteert het kabinet sinds 2018 de aanpak tegen ongewenste buitenlandse inmenging (OBI). In 2023 is deze aanpak geïntensiveerd en heeft het kabinet een pakket aan versterkende maatregelen aangekondigd.[2] Sindsdien is uw Kamer meermaals geïnformeerd over de voortgang van deze aanpak, waaronder op 17 oktober 2024, 4 februari 2025, 12 december 2025 en 3 juni 2026.[3]

Op 14 oktober a.s. gaan wij met uw vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid in debat over ongewenste buitenlandse inmenging. Vooruitlopend op dit commissiedebat hechten wij eraan uw Kamer, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te informeren over de voortgang ten aanzien van de aanpak, alsook een vooruitblik te geven richting 2027.

Huidig dreigingsbeeld

De dreiging vanuit statelijke actoren richting Nederland is aanhoudend sterk aanwezig. Statelijke actoren bedreigen de Nederlandse veiligheidsbelangen via een breed palet aan methodes. Zo proberen steeds meer statelijke actoren in toenemende mate de Nederlandse samenleving en politieke besluitvorming te beïnvloeden om hun eigen belangen te dienen of hun invloed te vergroten. Hierbij hebben zij ook individuen en groepen in Nederland als doelwit. Met name diasporagemeenschappen en dissidenten zijn hiervan slachtoffer, maar ook andere doelgroepen zoals journalisten, wetenschappers en (politiek) ambtsdragers kunnen doelwit zijn.

[1] MIVD, AIVD, NCTV, Dreigingsbeeld Statelijke Actoren, 2025; AIVD, NCTV, Fenomeenanalyse "Over de grens", 2024.
[2] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30821, nr. 180
[3] Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 30821, nr. 241; Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 30821, nr. 258; Kamerstukken II, vergaderjaar 2025-2026, 30821, nr. 325; Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2026, 30821, nr. 337.

Statelijke actoren maken hierbij steeds vaker gebruik van organisaties en individuen waarmee ze geen directe relatie hebben, zoals bedrijven, hackersgroepen, extremistische groeperingen, (lokale) criminele samenwerkingsverbanden of kwetsbare burgers (waaronder jongeren). Deze zogeheten proxies beschikken over relevante capaciteiten die overheden kunnen gebruiken voor hun eigen doelen of zijn bereid tegen betaling schade toebrengende handelingen uit te voeren. Bovendien is het voor een statelijke actor zodoende gemakkelijker directe betrokkenheid te ontkennen, zeker als zij niet noodzakelijk ideologisch of politiek gelieerd zijn aan de actor. Dergelijke ontwikkelingen kunnen de grenzen tussen statelijke inmenging, extremisme en zware misdaad doen vervagen. Daarnaast zien we dat statelijke actoren naast fysieke ook steeds vaker digitale middelen inzetten om hun doelen te bereiken. Dit maakt de inzet laagdrempeliger en schaalbaarder. Hierbij kan gedacht worden aan digitale spionage, bijvoorbeeld via het hacken van mobiele telefoons of andere computersystemen, en online intimidatie, bijvoorbeeld via sociale media.

Kortom: ongewenste buitenlandse inmenging is aanhoudend sterk aanwezig. Zo breidt het aantal landen dat zich hier schuldig aan maakt zich uit, evenals het aantal doelwitten. Daarnaast wordt de dreiging door de inzet van proxies en een vermenging van verschijningsvormen diffuser. De impact hiervan is waarschijnlijk aanzienlijk[4] en is terug te zien op verschillende niveaus: in de persoonlijke levenssfeer, in de samenleving en in onze rechtsstaat. Dit dreigingsbeeld vraagt om een effectieve en brede aanpak. In lijn met de eerder gecommuniceerde driesporenaanpak[5], gebeurt dit via blijvende inzet op de vier kerndoelen van de aanpak (1) zicht houden op de dreiging, (2) investeren in weerbaarheid, (3) daadkrachtig optreden en (4) versterken van de internationale samenwerking.

Stand van zaken

De OBI-aanpak is in 2023 geïntensiveerd.[6] Het kabinet kondigde aan een centraal meldpunt te ontwikkelen, in te zetten op het verder verhogen van bewustwording en de strafbaarheid van spionageactiviteiten uit te breiden. Er is inmiddels een stevige basis gelegd en tegelijkertijd vraagt de altijd in beweging zijnde dreiging om doorontwikkeling. Hieronder nemen we uw Kamer mee in de inzet van de afgelopen tijd en schetsen wij de ambities voor 2027 en daarna.

1. Zicht houden op de dreiging

Onze inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn onze ogen en oren voor dreigingen tegen de nationale veiligheid, zo ook voor de OBI-aanpak. Ook geven zij, in samenwerking met de NCTV, middels openbare dreigingsbeelden publiekelijk inzicht in fenomenen en dreigingen. Specifiek voor het verhogen van de weerbaarheid tegen ongewenste buitenlandse inmenging hebben de AIVD en NCTV in 2024 een fenomeenanalyse gepubliceerd.[7] Scherp zicht op de huidige en toekomstige ontwikkelingen is een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van het beleid en het vermogen om daadkrachtig op te kunnen treden bij grensoverschrijdende handelingen. Daarom verkennen de NCTV, de AIVD en de MIVD de optie om in 2027 een nieuw Dreigingsbeeld Statelijke Actoren op te stellen. Hierin kan ook worden voorzien in een actualisatie van het dreigingsbeeld ten aanzien van statelijke inmenging.

[4] AIVD, NCTV, Fenomeenanalyse "Over de grens", 2024.
[5] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30821, nr. 180
[6] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30821, nr. 180
[7] AIVD, NCTV, Fenomeenanalyse "Over de grens", 2024.

2. Investeren in weerbaarheid

In het kader van de aanpak ongewenste buitenlandse inmenging heeft het kabinet de afgelopen jaren ingezet op het verhogen van de weerbaarheid, van zowel (potentiële) doelwitten als organisaties en (lokale) overheden die met hen in contact staan. Dit kreeg vorm via de uitrol van een communicatie-aanpak, inzet op deskundigheidsbevordering bij professionals en het onderhouden van contacten met diverse gemeenschappen en doelgroepen.

Bewustwording professionals en (lokale) overheden

In 2024 is een communicatieaanpak over OBI gelanceerd, gericht op het vergroten van het bewustzijn van (lokale) overheden en professionals die in contact staan met potentiële slachtoffers. De communicatie ziet enerzijds op het vergroten van het maatschappelijk bewustzijn over het bestaan en de vele vormen van ongewenste buitenlandse inmenging en anderzijds op het uitdragen van het normatieve standpunt dat dergelijke inmenging in Nederland niet wordt geaccepteerd. De NCTV en SZW hebben hiertoe verschillende bijeenkomsten en webinars georganiseerd. Hierbij is ook steeds de communicatietoolkit onder de aandacht gebracht die gemeenten en maatschappelijke organisaties ondersteunt in hun communicatie richting doelgroepen.[8]

In aanvulling daarop publiceert het ministerie van SZW binnenkort de door Clingendael opgestelde handreiking 'Buitenlandse Inmenging voor gemeenteambtenaren', die lokale ambtenaren in staat stelt ongewenste buitenlandse inmenging te herkennen en hen handelingsperspectief biedt.
Dit jaar nog zal eenzelfde handreiking ook gepubliceerd worden voor maatschappelijke organisaties en (sleutelfiguren binnen) gemeenschappen. Tevens wordt verkend of de handreikingen kunnen worden doorontwikkeld tot een interactieve leeroplossing. Ook ontwikkelt SZW infobladen over specifieke gemeenschappen en het diasporabeleid van het land van herkomst, om gemeenten nader te informeren over de specifieke context waarin ongewenste buitenlandse inmenging in gemeenschappen plaats kan vinden. Een aanvulling op de bestaande infobladen wordt in het eerste kwartaal van 2027 verwacht.

De samenwerking en informatie-uitwisseling met gemeenten zal de komende tijd verder worden doorontwikkeld. Zo heeft het ministerie van SZW het initiatief genomen om een aantal gemeenten bij elkaar te brengen die actief bezig zijn met het ontwikkelen van een eigen aanpak tegen ongewenste buitenlandse inmenging, (deels) gefinancierd vanuit het ministerie. Deze zogeheten koplopergroep denkt actief mee met de voor gemeenten relevante vraagstukken en (beleids)ontwikkelingen.

Bewustwording (potentiële) doelwitten

De communicatieaanpak richt zich ook op het ondersteunen van (potentiële) slachtoffers in hun weerbaarheid tegen ongewenste buitenlandse inmenging. De inzet op dit vlak is voor een belangrijk deel gekoppeld aan de totstandkoming van de Vertrouwenslijn Buitenlandse Inmenging (zie hieronder). Het afgelopen jaar zijn hiervoor in samenspraak met partners en vertegenwoordigers uit verschillende gemeenschappen een website en aanvullende communicatiemiddelen ontwikkeld, zodat de doelgroepen het meldpunt straks goed weten te vinden.

[8] https://www.rijksoverheid.nl/themas/recht-veiligheid-en-defensie/buitenlandse-inmenging-en-beinvloeding/communicatietoolkit-obi

Voor het bieden van handelingsperspectief wacht het kabinet echter niet totdat de Vertrouwenslijn Buitenlandse Inmenging live is. Zo is begin september jl. informatie over digitale weerbaarheid tegen OBI gepubliceerd, gericht op het herkennen, weerstaan en melden van kwaadwillige digitale inmenging door statelijke actoren.[9] Dit zal nog voor einde dit jaar worden ondersteund met concrete animatievideo's en flyers, die direct ook onderdeel zullen uitmaken van de hierboven genoemde communicatietoolkit. Ook wordt onder coördinatie van SZW, in samenwerking met de politie en de NCTV, momenteel een steunpakket ongewenste buitenlandse inmenging ontwikkeld voor vermeende slachtoffers. Dit is een gebundeld pakket, waar zij informatie kunnen vinden over het fenomeen ongewenste buitenlandse inmenging, hun persoonlijke veiligheid en zorgvragen. Voor de invulling van dit steunpakket wordt nadrukkelijk gekeken naar recente publicaties van omringende landen, bijvoorbeeld in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.[10] Dit steunpakket is straks zowel digitaal als fysiek beschikbaar voor instanties, politie en gemeenten, die dit vervolgens kunnen delen met personen die daar baat bij hebben.

Daarnaast heeft het kabinet ook aandacht voor het bewustzijn bij en weerbaarheid van (politiek) ambtsdragers. Op verzoek kan worden stilgestaan bij het thema ongewenste buitenlandse inmenging bij de bewustwordingssessies van het netwerk weerbaar bestuur voor gemeenteraden en Provinciale Staten over agressie en intimidatie.[11] Tevens hebben uitvoerende organisaties zich onverminderd ingezet voor het vergroten van bewustwording binnen de eigen organisatie. Zo heeft de politie doorlopende aandacht voor kennisontwikkeling van hun medewerkers op het herkennen van signalen van ongewenste buitenlandse inmenging, zoals spionage en verdachte benaderingen. Nieuwe ontwikkelingen in het dreigingsbeeld en de inwerkingtreding van de Wet uitbreiding strafbaarheid spionageactiviteiten hebben de focus op interne veiligheid en weerbaarheid de afgelopen jaren verder aangescherpt.

Ter verdere ontwikkeling van het beleid ter verhoging van de weerbaarheid tegen ongewenste buitenlandse inmenging, zal SZW de komende tijd een onderzoek uitvoeren naar hoe gelijkgestemde landen hun beleid ten aanzien van dit fenomeen vormgeven. De resultaten hiervan worden in de zomer van 2027 verwacht.

Instellen centraal meldpunt
Weerbaarheid eindigt niet met bewustwording. Ook moet duidelijk zijn voor slachtoffers waar zij terecht kunnen voor hulp. In zijn brief van 4 juni jl. heeft de minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer geïnformeerd over het tot nader orde uitstellen van de start van de Vertrouwenslijn Buitenlandse Inmenging. Hoewel de daartoe vereiste (digitale) veiligheidsonderzoeken naar behoren zijn afgerond, ontbreekt het op dit moment aan de vereiste juridische grondslag om de dienstverlening te kunnen starten. Dit vergt een wetgevingstraject, waarvoor de eerste stappen reeds zijn gezet. Op dit moment is livegang medio 2028 bij een spoedige wetsbehandeling realistisch. Ter overbrugging van het wetstraject onderzoeken wij momenteel met spoed nog enkele alternatieve mogelijkheden. Uw Kamer wordt hier zo spoedig mogelijk verder over geïnformeerd.

[9] Hoe bescherm ik mezelf tegen digitale ongewenste buitenlandse inmenging? | Rijksoverheid.nl
[10] What to do if you think you are the victim of transnational repression - GOV.UK
BMI - Security - Transnational Repression
[11] Home | Netwerk Weerbaar Bestuur

Nederlandse imamopleiding
Ook hecht het kabinet veel waarde aan het stimuleren van een Nederlandse imamopleiding zodat geloofsgemeenschappen in alle vrijheid en onafhankelijk van de herkomstlanden hun geloof kunnen belijden in Nederland. Momenteel wordt door onderwijsinstellingen en het Contactorgaan Moslims en Overheid onderzocht hoe op korte termijn een consortium gevormd kan worden die deze opleiding kan aanbieden. Zodra partijen de officiële procedures voor accreditatie en bekostiging van deze opleiding opstarten zal uw Kamer verder worden geïnformeerd.
Het, in samenspraak met het afnemend werkveld, opleiden van in Nederland gewortelde imams stelt gemeenschappen in staat om onafhankelijk van de herkomstlanden hun eigen predikers en voorgangers voort te brengen. Dit impliceert op termijn een afname van de behoefte van Nederlandse moskeeën om buitenlandse imams aan te trekken.

3. Daadkrachtig optreden

Wanneer ongewenste buitenlandse inmenging plaatsvindt treedt het kabinet op. Bij (dreigende) incidenten wordt een breed instrumentarium ingezet. Afhankelijk van de specifieke casus zal strafrechtelijk, bestuurlijk en/of diplomatiek worden opgetreden. Dat deden we al en blijven we doen. Doorlopend blijft het kabinet evalueren of het huidige handelingsvermogen volstaat en welke aanvullende maatregelen eventueel wenselijk of nodig zijn, waarbij kennisuitwisseling met andere landen tevens een rol speelt.

Strafbaarstelling van schade toebrengende gedragingen
De uitbreiding van de strafbaarheid van schade toebrengende gedragingen ten behoeve van een buitenlandse mogendheid is sinds vorig jaar geregeld via de Wet uitbreiding strafbaarheid spionageactiviteiten. Dit maakt het bereik van zowel het strafvorderlijke als het strafrechtelijk instrumentarium groter. Hiermee zijn meer vormen van statelijke inmenging opspoor- en vervolgbaar door de politie en het Openbaar Ministerie (OM). Hierbij kan gedacht worden aan klassieke spionage, transnationale repressie, economische spionage, sabotage en een stafbare uitingsvorm van heimelijke politieke beïnvloeding. Of een onderzoek start of een verdachte wordt vervolgd is aan het OM. Uw Kamer wordt in 2028 geïnformeerd over de evaluatie van de Wet uitbreiding strafbaarheid spionageactiviteiten.

Naar aanleiding van de bovengenoemde uitbreiding is het nationale veiligheidsbeleid in de Vreemdelingencirculaire aangescherpt per 1 oktober 2025. Hierin is opgenomen dat personen die zich schuldig hebben gemaakt aan spionage activiteiten en strafbare feiten die daarmee samenhangen of een ander daartoe hebben aangezet, een gevaar voor de nationale veiligheid vormen.

Diplomatiek aanspreken
Het ministerie van Buitenlandse Zaken treedt in geval van ongewenste buitenlandse inmenging via diplomatieke kanalen op. Deze inzet kent verschillende vormen, van het aanspreken via diplomatiek contacten, tot het inzetten van diplomatieke instrumenten als het persona-non grata verklaren van diplomaten in Nederland. Nederland treedt daarbij waar mogelijk steeds vaker op in gezamenlijkheid met gelijkgezinde landen, die gelijke vormen van ongewenste buitenlandse inmenging ervaren. Het gezamenlijk optreden verhoogt de kosten voor statelijke actoren die deze inmenging plegen. Dit doen we met name in EU-verband.

4. Verstevigen internationale samenwerking

Nederland staat niet alleen in de wereld. Het kabinet constateert dat de verschillende vormen van ongewenste buitenlandse inmenging ook onze partnerlanden raken. Daarom is het essentieel dat Nederland blijft investeren in internationale kennisontwikkeling en informatie-uitwisseling, om zicht te houden op de dreiging, te investeren in weerbaarheid en daadkrachtig op te treden tegen OBI.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken investeerde de afgelopen jaren in het opbouwen van een netwerk met gelijkgezinde landen, zowel binnen als buiten de EU. Concreet is Nederland daardoor nu geassocieerd lid van de werkgroep OBI binnen het G7 Rapid Response Mechanism. Binnen de werkgroep wisselen de G7-landen, Zweden, Australië, Nieuw-Zeeland, Polen en Nederland kennis en ervaringen uit over hun maatregelen om ongewenste buitenlandse inmenging tegen te gaan. Deze groep publiceerde in 2025 een definitie van transnationale repressie, één van de verschijningsvormen van OBI, met als doel bewustwording vergroten, samenwerking versterken en accountability bevorderen. Tot slot publiceert het G7 Rapid Response Mechanism verklaringen om de statelijke actoren aan te spreken op hun daden en hiermee de kosten van inmenging te verhogen.

Ook binnen de EU blijft Nederland zich inspannen om de kosten van inmenging voor statelijke actoren te verhogen. Onder andere via gezamenlijke verklaringen en sancties. In 2025 stelde de EU, met steun van Nederland, sancties in tegen criminele netwerken die door Iran worden geïnstrumentaliseerd. Nederland zal, daar waar dat effectief is, blijven ijveren voor het gebruik van sancties als middel om het schenden van internationale normen en internationaal recht zo moeilijk en duur mogelijk te maken. In lijn met motie Piri[12] zet Nederland zich in voor een gezamenlijke aanpak binnen de EU voor OBI. Daarvoor staat Nederland onder meer in contact met Europarlementariër Hannah Neumann, rapporteur *countering transnational repression,* over de aanbevelingen die zij in haar een resolutie doet. De resolutie is door het Europees Parlement aangenomen.[13]

De wijze waarop Nederland landen aanspreekt in het geval van ongewenste buitenlandse inmenging sluit aan bij de werkwijze van gelijkgezinde landen. Nederland onderhoudt een netwerk met deze gelijkgezinde landen om kennis uit te wisselen op het verhogen van de weerbaarheid van slachtoffers in eigen land, evenals het verhogen van kennis over inmenging bij lokale overheden. Daarin deelt Nederland zijn ervaringen met de eigen geïntegreerde aanpak en de mate waarin overheidsonderdelen samenwerken, waarin Nederland ten opzichte van vele andere gelijkgezinde landen vooroploopt. Het kabinet blijft langs bovenstaande lijnen inzetten op internationale samenwerking om zo de bestaande inzet te kunnen blijven aanscherpen met de ervaringen die andere landen opdoen. Waar nodig zal Nederland zich inzetten om de kosten voor statelijke actoren te verhogen door mee te doen aan EU-sancties en gezamenlijke verklaringen.

Aanvullende ambities de komende periode

Uit het dreigingsbeeld kwam naar voren dat de dreiging rondom ongewenste buitenlandse inmenging diffuser wordt, door een vermenging van verschijningsvormen en de inzet van proxies en nieuwe middelen. Het is daarom van belang dat de aanpak aansluit op bredere ontwikkelingen en aanrakende beleidsdomeinen. Daarnaast is de ambitie om de resultaten van de recent

[12] Kamerstuk, 23 432, nr. 759
[13] Procedure File: 2025/2179(INI) | Legislative Observatory | European Parliament

uitgevoerde beleidsevaluatie van de aanpak ongewenste buitenlandse inmenging op te volgen.

Rekrutering van jongeren door statelijke actoren
De nauwere samenwerking tussen kwaadwillende criminele en statelijke actoren vraagt om een andere samenwerking tussen beleidsdomeinen en overheidspartners, zowel nationaal als internationaal. Vanuit de OBI-aanpak wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de ontwikkelingen op dit terrein. Zo onderzoekt het kabinet momenteel in welke mate statelijke actoren jongeren (digitaal) rekruteren voor hun doeleinden.

Het lid Paternotte (D66) heeft het kabinet vorig jaar opgeroepen om een brede bewustwordingscampagne via sociale media op te zetten gericht op jongeren, waarin de risico's van digitale spionage en buitenlandse verwervingspogingen helder worden uitgelegd.[14] Het kabinet werkt aan de uitvoering van deze motie. Omdat het een complex probleem betreft, waar een breed scala aan actoren en factoren een rol in spelen, hecht het kabinet eraan om het probleem eerst nader in kaart te brengen. Dit gebeurt middels een zogeheten systeemanalyse, waarbij verschillende experts en professionals onder leiding van gedragsdeskundigen, in kaart brengen hoe online rekrutering plaatsvindt, welke factoren jongeren hier kwetsbaar voor maken en welke actoren hier een rol in spelen. Hierbij is ook aandacht voor de nexus tussen statelijke actoren, criminele groepen en extremistische of terroristische organisaties. Op basis van de uitkomsten zal het kabinet vervolgens gericht bepalen welke beleids- en/of bewustwordingsinterventies nodig en effectief zijn. Hierover wordt uw Kamer voor de zomer van 2027 geïnformeerd.

FIMI-detectieorganisatie
Elke vorm van heimelijke, gecoördineerde beïnvloeding van het publieke debat is volstrekt onwenselijk. Daarom werkt het kabinet, in lijn met het coalitieakkoord[15], aan de oprichting van een organisatie die buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (*Foreign Information Manipulation and Interference* 'FIMI') structureel kan detecteren, en aan de wettelijke grondslag die daarvoor nodig is. Eind dit jaar informeert de minister van BZK uw Kamer over de voortgang hiervan.

Inzet van financieringsstromen
Ook heeft het kabinet aandacht voor de mate waarin en wijze waarop statelijke actoren financieringsstromen kunnen inzetten voor hun doeleinden en hoe deze onze nationale veiligheidsbelangen (kunnen) schaden. De komende tijd wordt deze potentiële dreiging nader in kaart gebracht. Afhankelijk van de uitkomsten kan bezien worden welke mogelijkheden bestaan om dergelijke financieringsstromen verder aan te pakken. Hierbij wordt rekening gehouden met de bevoegdheden van betrokken (uitvoerings)organisaties en de juridische kaders voor informatie-uitwisseling. Over de uitkomsten van deze verkenning wordt uw Kamer in het eerste kwartaal van 2027 geïnformeerd.

Daarnaast heeft het kabinet de afgelopen jaren ingezet op het vergroten van de transparantie over het doel en de herkomst van financiering en geldstromen. Het gaat dan om die vormen van financiering die kunnen bijdragen aan een reëel risico

[14] Kamerstukken II, vergaderjaar 2025-2026, 30821, nr. 308
[15] Kamerstukken II 2025/26, 36 800 VII, nr. 97 & Kamerstukken II 2025/26, 26 643, nr. 1516. Zie verder Kamerstukken II 2025/26, 29 279, nr. 1063.

op ondermijning van onze democratische rechtsstaat en verspreiding van extremistisch en terroristisch gedachtegoed en gedragingen.

In maart jl. is in de Eerste Kamer de Wet transparantie en tegengaan ondermijning door maatschappelijke organisaties (Wtmo) verworpen, waarna er door de minister van Justitie en Veiligheid is toegezegd dat er momenteel wordt bezien welke aanvullende instrumenten ingebouwd kunnen worden om ongewenste buitenlandse financiering te voorkomen. Uw Kamer is eerder geïnformeerd over een verkenning naar de wijze waarop andere landen omgaan met ongewenste buitenlandse financiering.[16] Uit deze verkenning is destijds gebleken dat deze problematiek in meerdere landen binnen de Europese Unie (EU) speelt, waarbij diverse landen binnen de EU verschillende mechanismen hebben geïmplementeerd om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan. Daarom lopen er op dit moment verdiepende gesprekken met meerdere EU-landen, waaronder België en Frankrijk, om kennis en ervaringen uit te wisselen. De uitkomsten hiervan bieden mogelijk aanknopingspunten voor een eventueel aanvullend instrumentarium in Nederland. Over de uitkomsten en mogelijke aanknopingspunten wordt uw Kamer in het eerste kwartaal van 2027 geïnformeerd.

Beleidsevaluatie
In 2023 is aan uw Kamer toegezegd de intensivering van de beleidsaanpak na twee jaar te evalueren en te bezien in hoeverre een eventuele aanscherping van de maatregelen wenselijk is. Deze evaluatie is recent afgerond en de resultaten worden momenteel in detail bestudeerd. Dat valt samen met de doorontwikkeling van de aanpak statelijke hybride dreigingen. In Q1 van 2027 informeert de minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer over deze strategische doorontwikkeling. In deze brief zal ook worden teruggekomen op hoe het kabinet opvolging geeft aan de aanbevelingen uit de OBI-beleidsevaluatie. Daarop vooruitlopend is uw Kamer middels deze brief geïnformeerd over de inzet tot nu toe en de uitdagingen, ambities en acties voor de komende periode.

[16] Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 29754, nr. 750; Kamerstukken II, vergaderjaar 2025-2026, 29754, nr. 777.

Tot slot

Deze brief geeft een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen binnen de aanpak van ongewenste buitenlandse inmenging. Onze ambitie is helder en gelijk aan die van uw Kamer: een veilig Nederland, vrij van ongewenste buitenlandse inmenging. De verslechterde internationale veiligheidssituatie en de veranderende geopolitieke verhoudingen onderstrepen de noodzaak voor een effectieve aanpak des te meer.

De minister van Justitie en Veiligheid,

D. M. van Weel

De Minister van Werk en Participatie,

A.A. Aartsen

De Minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen